

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής
Ανάπτυξης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΔΙΑΛΕΞΗ 7: Θεωρίες Διαπεριφερειακού Εμπορίου

Δρ. Βασίλης Τσέλιος

Αναπληρωτής Καθηγητής Περιφερειακής Οικονομικής

Αριθμός γραφείου: Γ21

E-mail: vtselios@prd.uth.gr

Στόχος

- Η κατανόηση των θεωριών διαπεριφερειακού εμπορίου (interregional trade theories)

Προϋποθέσεις

Αποτελέσματα

Πολιτική

- Η ερμηνεία του διαπεριφερειακού εμπορίου στην πράξη

Source: swifteconomics.com

Source: hmcasia.org

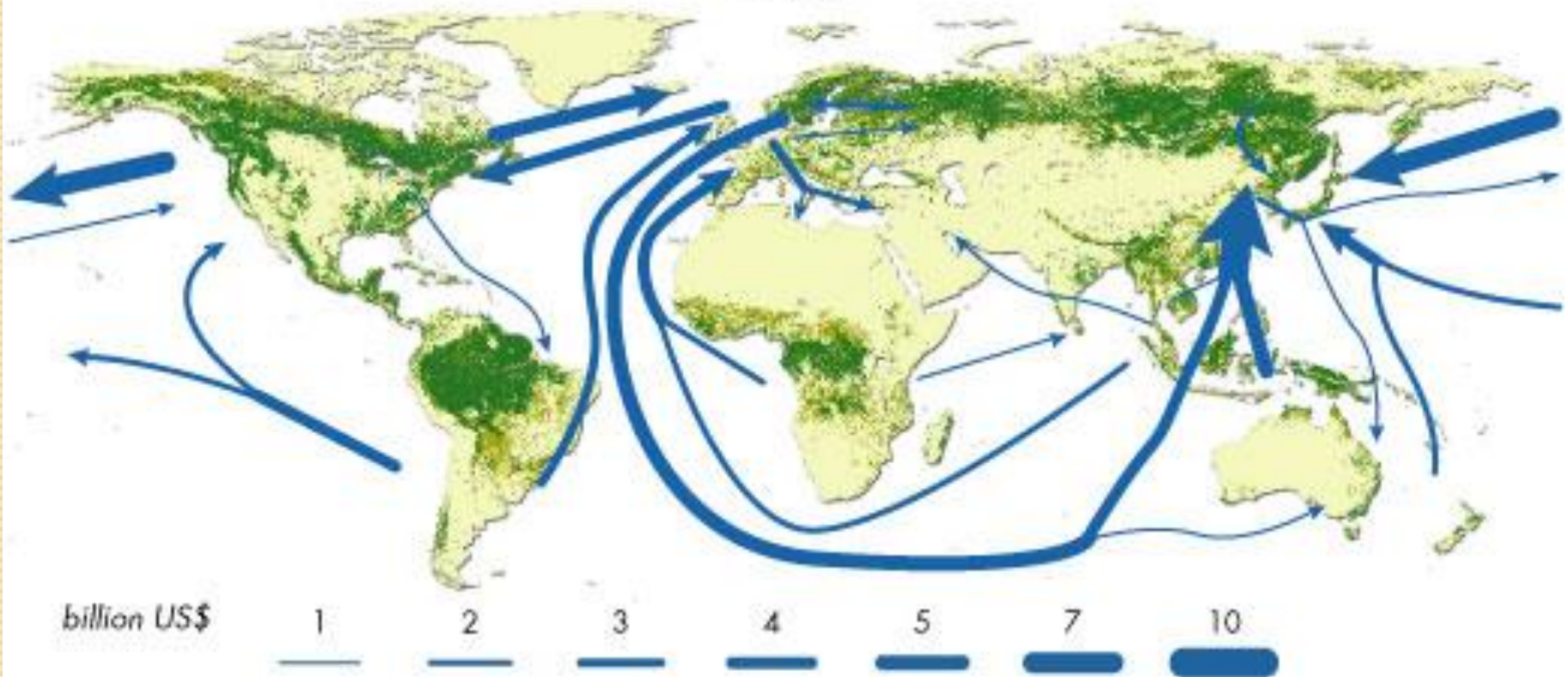
Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή
2. Νεοκλασικές θεωρίες εμπορίου (neoclassical trade theories)
3. Μοντέρνες θεωρίες εμπορίου (modern trade theories)
4. Νεοκλασικές έναντι μοντέρνες θεωρίες εμπορίου
5. Το εμπόριο στην πράξη
6. Συμπεράσματα

ΕΜΠΟΡΙΟ

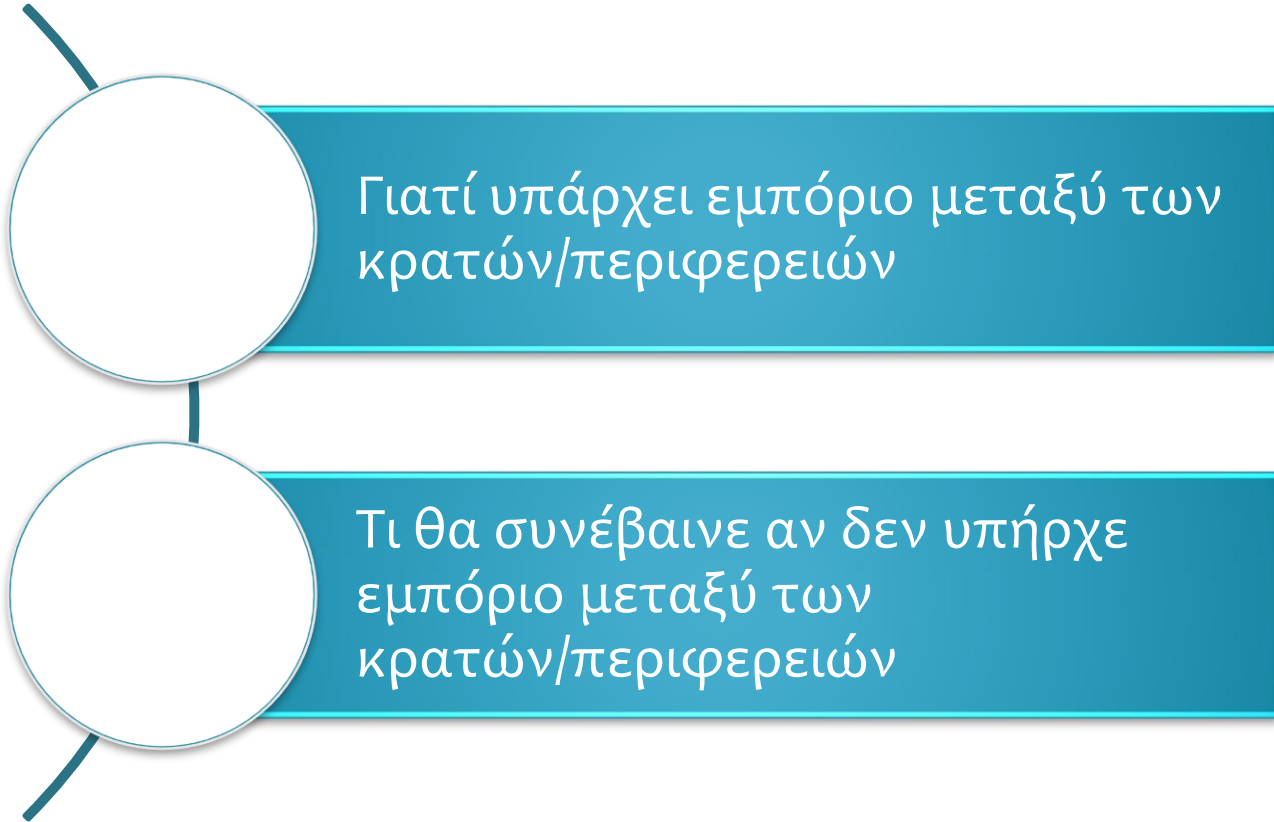
Main interregional trade flows of wood products

2003

Source: <http://www.fao.org/docrep/005/y4852e/y4852e07.htm>

1. Εισαγωγή

- Οι περιφερειακές οικονομίες είναι ανοιχτές οικονομίες

Περιφέρειες /
Κράτη

- Διαπεριφερειακό εμπόριο (Inter-regional trade)
- Διακρατικό/Διεθνές εμπόριο (International trade)
- Ενδοκρατικό εμπόριο (Intra-national trade)

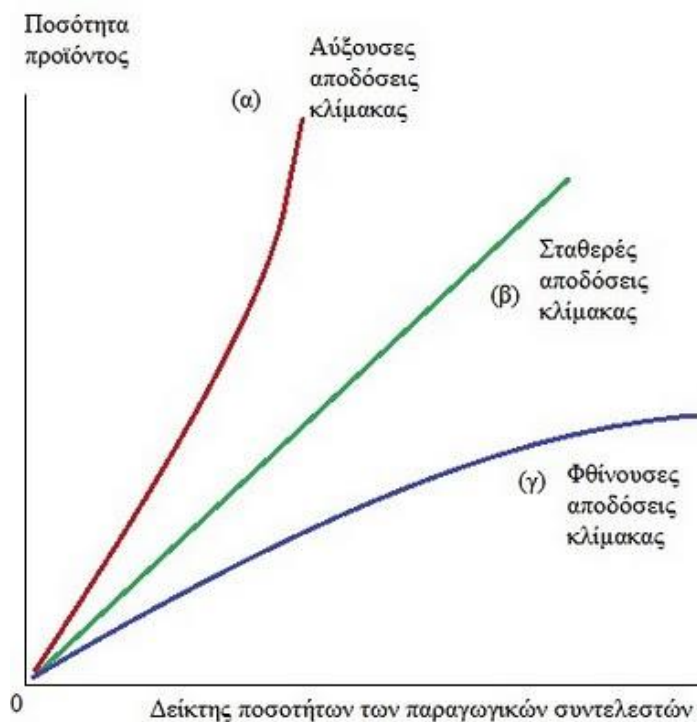
Βιομηχανία

- Διαβιομηχανικό εμπόριο (Inter-industry trade)
- Ενδοβιομηχανικό εμπόριο (Intra-industry trade)

2. Νεοκλασικές θεωρίες εμπορίου

- **Απόλυτο (absolute) & συγκριτικό (comparative) πλεονέκτημα (advantage)**
 - Προϋποθέσεις
 - 2 περιφέρειες (Ανατολή and Δύση) and 2 αγαθά (ύφασμα και ατσάλι)
 - Μεταφορικό κόστος = 0
 - Ίδια τιμή
 - Σταθερές αποδόσεις κλίμακας (Constant returns to scale) (δες μικροοικονομική)

- Σταθερές αποδόσεις κλίμακας (constant returns to scale)

Αγαθό/Εμπόρευμα	Ο αριθμός των εργατών που απαιτούνται την ημέρα για την παραγωγή μιας μονάδας από κάθε αγαθό	
	Ανατολή	Δύση
Ύφασμα	2	5
Ατσάλι	20	125

Απόλυτο πλεονέκτημα: Η Ανατολή έχει το απόλυτο πλεονέκτημα στο να παράγει και τα δύο προϊόντα (ύφασμα και ατσάλι)

Εναλλακτικό κόστος (opportunity cost)

Αγαθό/Εμπόρευμα	Εναλλακτικό κόστος	
	Ανατολή	Δύση
Ύφασμα	$2/20=0.1$	$5/125=0.04$
Ατσάλι	$20/2=10$	$125/5=25$

Συγκριτικό πλεονέκτημα: Η Δύση θα ειδικευτεί στο να παράγει ύφασμα & η Ανατολή θα ειδικευτεί στο να παράγει ατσάλι

Απόλυτο πλεονέκτημα

- **Adam Smith:**

- Τα κράτη / οι περιφέρειες διαφέρουν στην ικανότητά τους να παράγουν αγαθά αποτελεσματικά (efficiently) και πρέπει να ειδικεύονται (specialise) στην παραγωγή εκείνων των αγαθών που μπορούν να παράγουν πιο αποτελεσματικά (efficiently).

Συγκριτικό πλεονέκτημα

- **David Ricardo:**

- Τα κράτη / οι περιφέρειες πρέπει να ειδικεύονται (specialise) στην παραγωγή εκείνων των αγαθών που μπορούν να παράγουν πιο αποτελεσματικά (efficiently) και να αγοράζουν αγαθά που παράγουν λιγότερο αποτελεσματικά (efficiently) από άλλες χώρες ακόμη και αν αυτό σημαίνει ότι τα αγαθά που αγοράζουν από άλλες χώρες θα μπορούσαν να τα παράγουν στην χώρα τους πιο αποτελεσματικά (efficiently)

Το συγκριτικό πλεονέκτημα είναι αποτέλεσμα διαφορών στο **τεχνολογικό** επίπεδο της κάθε περιφέρειας

• Η θεωρία των ‘αναλογικών συντελεστών’ (factor proportions)

- Heckscher-Ohlin (H-O) Theory
- Προϋποθέσεις
 - 2 περιφέρειες: ανατολή και δύση
 - 2 συντελεστές παραγωγής: κεφάλαιο (K) και εργασία (L)
 - Η ποιότητά τους δεν διαφέρει στις δύο περιφέρειες
 - Η ανατολή είναι άφθονη σε κεφάλαιο (capital-abundant) και η δύση είναι άφθονη σε εργασία (labour-abundant)
 - Τα χαρίσματα (endowment) της κάθε περιφέρειας σε κεφάλαιο και εργασία είναι σταθερά
 - 2 αγαθά: ατσάλι (η παραγωγή του είναι εντάσεως κεφαλαίου (capital-intensive) και στις δύο περιφέρειες) & ύφασμα (η παραγωγή του είναι εντάσεως εργασίας (labour-intensive) και στις δύο περιφέρειες)
 - Οι συναρτήσεις παραγωγής είναι η ίδια και στις δύο περιφέρειες
 - Σταθερές αποδόσεις κλίμακας (Constant returns to scale)

Η άφθονη σε κεφάλαιο ανατολή θα ειδικευτεί (specialise) στην παραγωγή και εξαγωγή ατσαλιού (το προϊόν εντάσεως κεφαλαίου)

Η άφθονη σε εργασία δύση θα ειδικευτεί (specialise) στην παραγωγή και εξαγωγή υφάσματος (το προϊόν εντάσεως εργασίας)

Το συγκριτικό πλεονέκτημα είναι αποτέλεσμα διαφορών στα **χαρίσματα** της κάθε περιφέρειας

Endowments

2 περιφέρειες: η μία περιφέρεια εξάγει ατσάλι και εισάγει ύφασμα ενώ η άλλη περιφέρεια εξάγει ύφασμα και εισάγει ατσάλι

Τι είδος εμπορίου είναι; Διαβιομηχανικό ή ενδοβιομηχανικό;

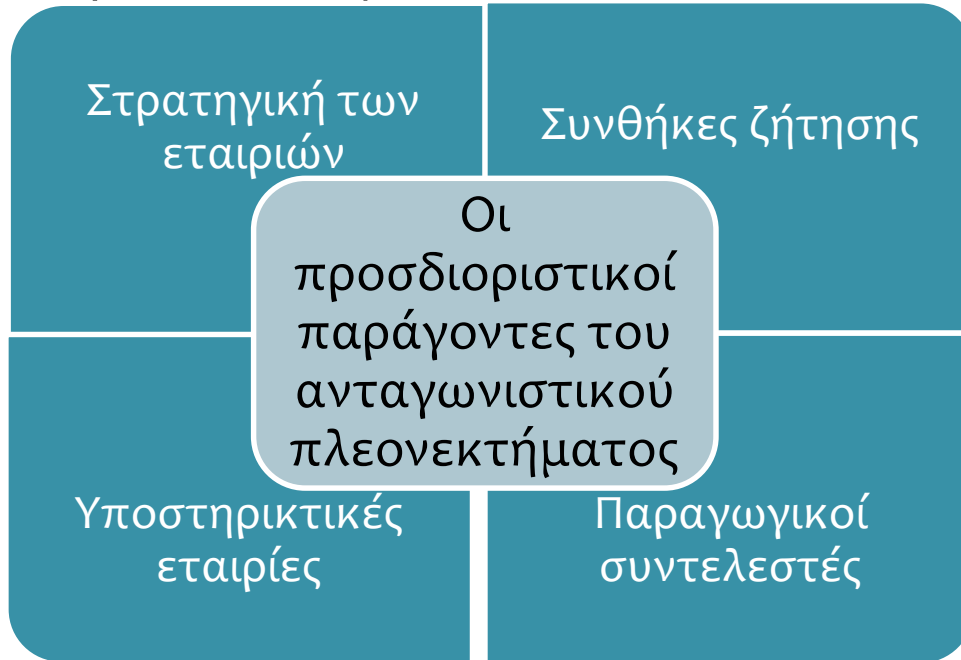
3. Μοντέρνες θεωρίες εμπορίου

- Εξηγούν γιατί υπάρχει εμπόριο μεταξύ όμοιων αγαθών (ενδοβιομηχανικό εμπόριο (intra-industry trade))
- Προϋποθέσεις

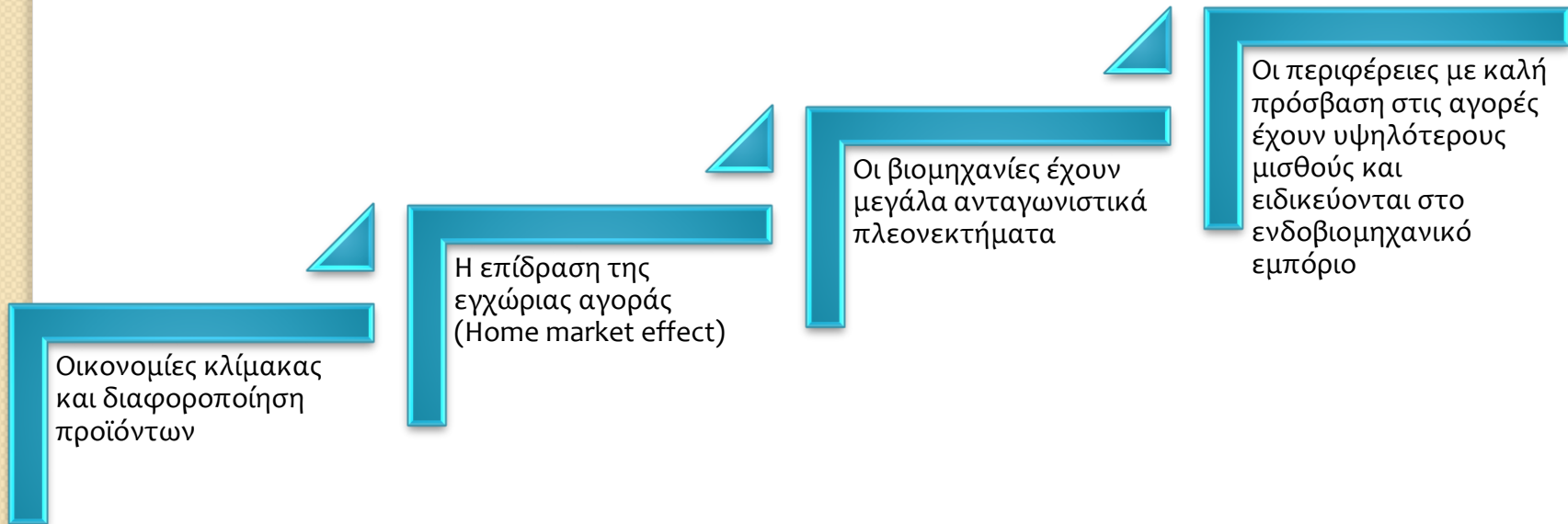
- Αποτελέσματα
 - Η κάθε περιφέρεια ειδικεύεται στην παραγωγή και εξαγωγή συγκεκριμένης ποικιλίας αγαθών

- Εξηγούν την ομαδοποίηση των βιομηχανιών (clustering of industries)
- Προϋποθέσεις

- Αποτελέσματα
- Η κάθε περιφέρεια ειδικεύεται με βάση το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα (competitive advantage)

- Εξηγούν όχι μόνο γιατί υπάρχει ενδοβιομηχανικό εμπόριο αλλά και την επικράτηση του εμπορίου μεταξύ των μεγάλων και αναπτυγμένων χωρών

4. Νεοκλασικές έναντι μοντέρνες θεωρίες εμπορίου

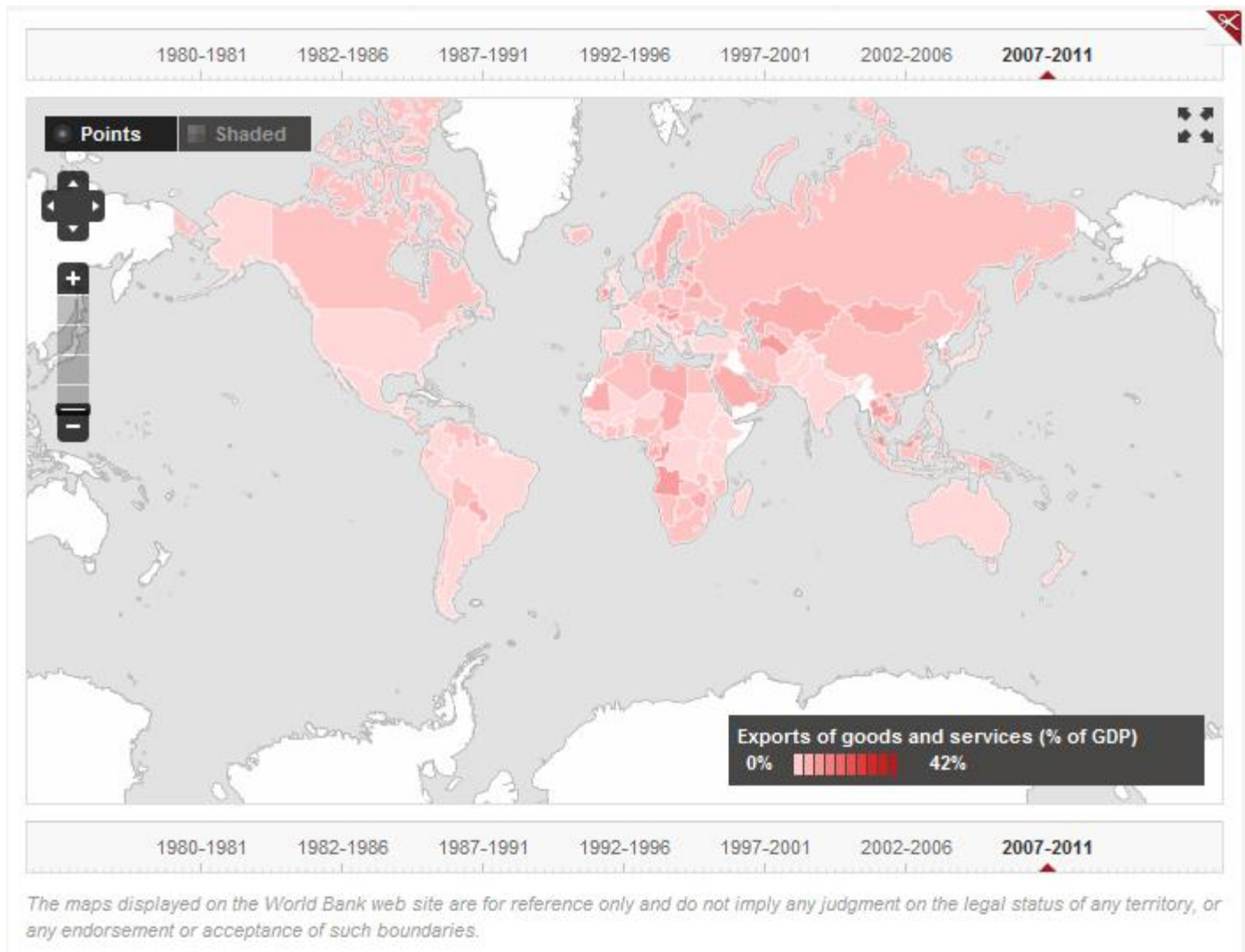
Νεοκλασικές	Μοντέρνες
Προϋπόθεση: Σταθερές αποδόσεις κλίμακας (constant returns to scale)	Προϋπόθεση: Αύξουσες αποδόσεις κλίμακας (increasing returns to scale)
Αποτέλεσμα: διαβιομηχανικό εμπόριο (inter-industry trade) / συγκριτικό πλεονέκτημα (comparative advantage)	Αποτέλεσμα: ενδοβιομηχανικό εμπόριο (intra-industry trade) / ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (competitive advantage)

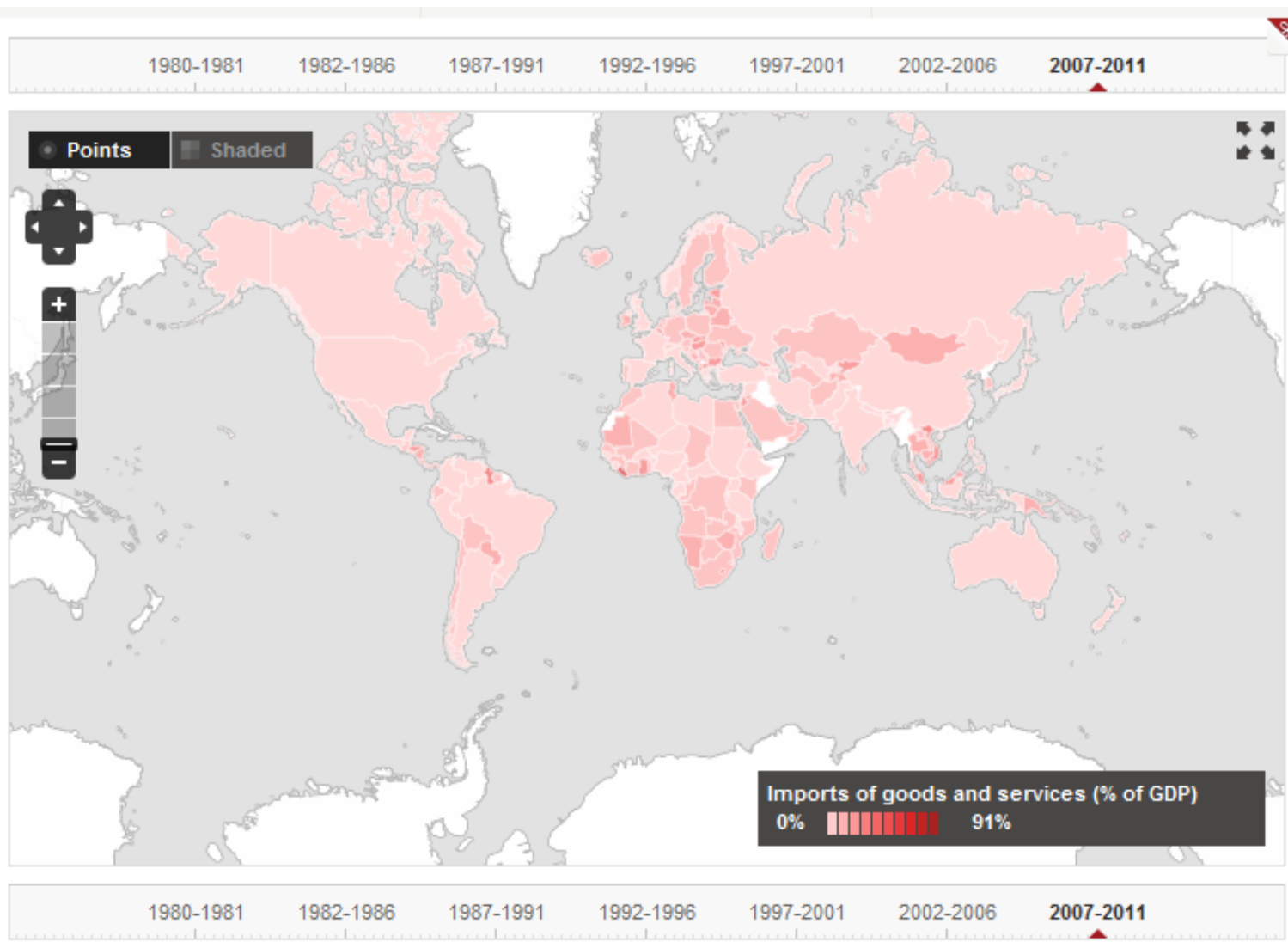
- Οι μοντέρνες θεωρίες δεν έρχονται σε αντίθεση με τις νεοκλασικές θεωρίες, αλλά αντί αυτού προσδιορίζουν την προέλευση του συγκριτικού πλεονεκτήματος
- Οι μοντέρνες θεωρίες μπορούν να εξηγήσουν γιατί οι περιφέρειες μπορεί να επωφεληθούν από το εμπόριο ακόμη και αν δεν διαφέρουν στην τεχνολογία (technology (Ricardo)) ή στα χαρίσματα (resource endowments (H-O))

**Γιατί υπάρχει περιφερειακή
ειδίκευση (regional specialisation);**

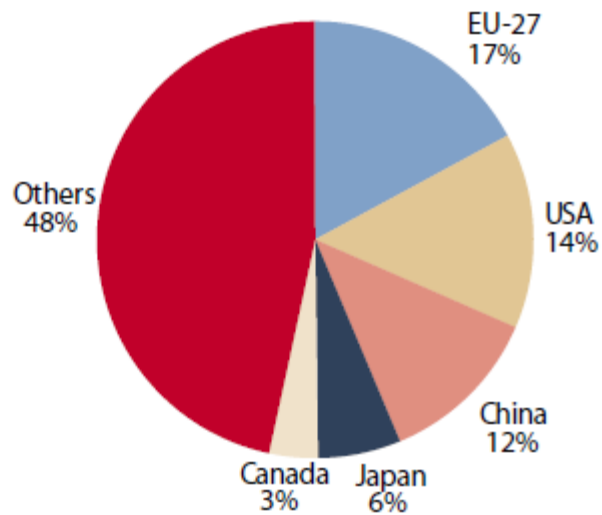
5. Το εμπόριο στην πράξη

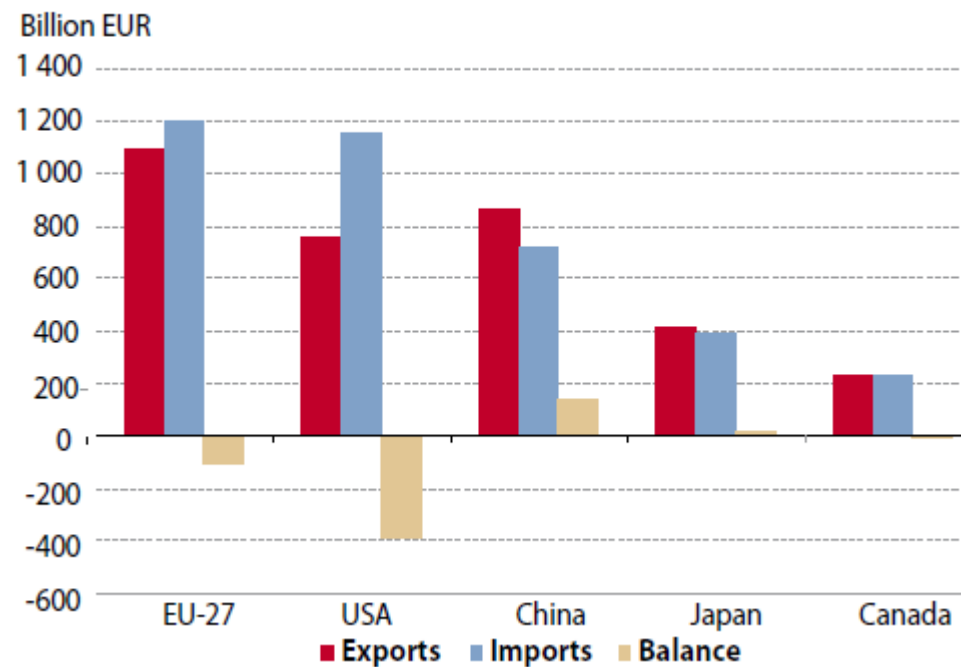

The maps displayed on the World Bank web site are for reference only and do not imply any judgment on the legal status of any territory, or any endorsement or acceptance of such boundaries.

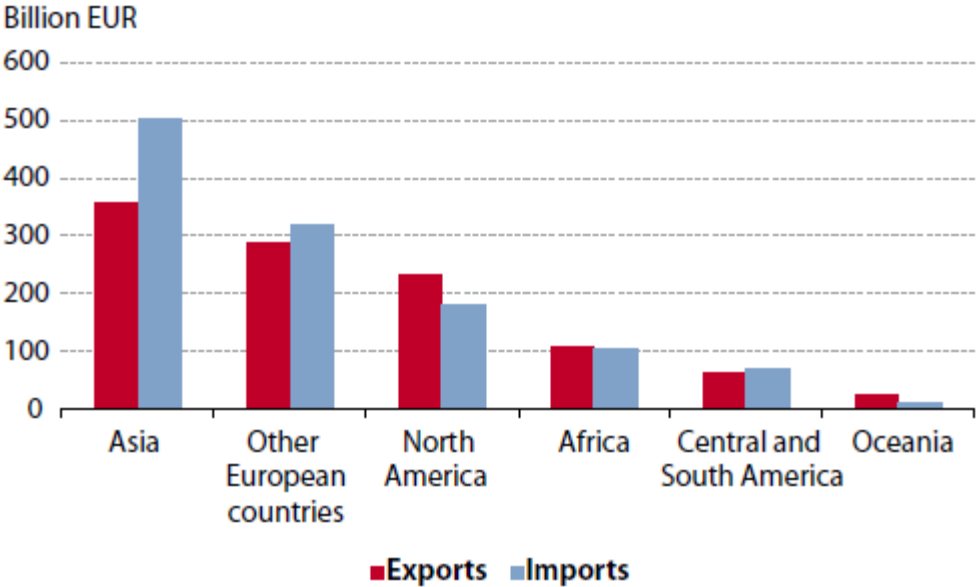
Share in world trade, 2009
(imports + exports)

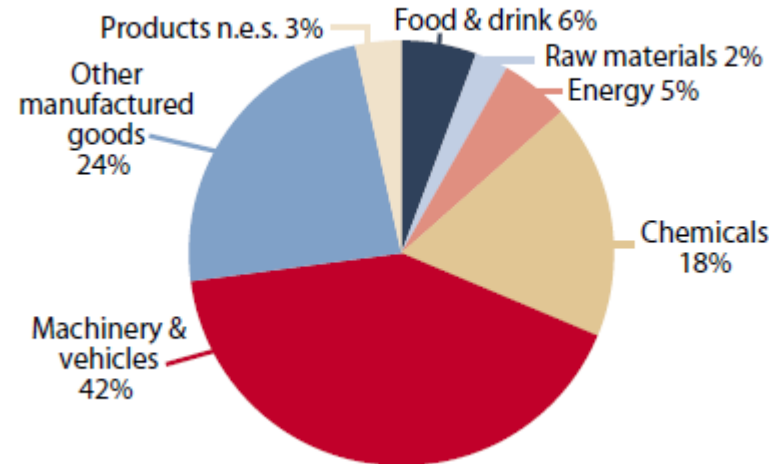
Trade exchanges in value, 2009

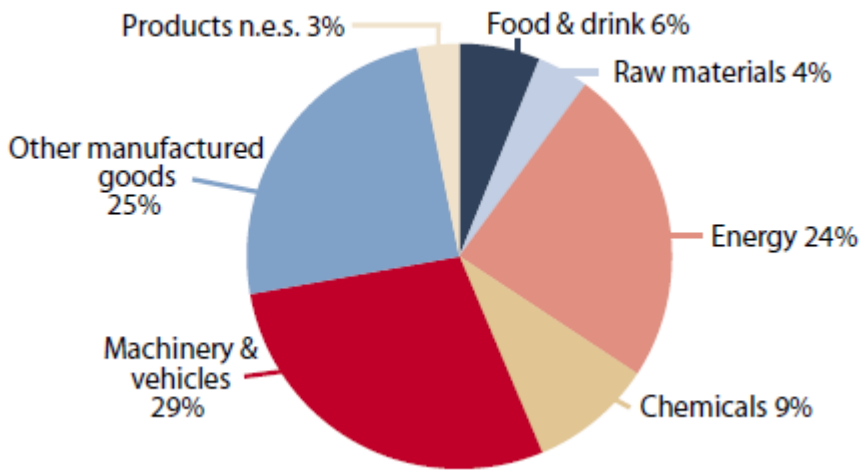
EU trade by geographical zone, 2009

EU exports by products group, 2009

EU imports by products group, 2009

Source: Eurostat

6. Συμπεράσματα

Νεοκλασικές
θεωρίες
εμπορίου

Μοντέρνες
θεωρίες
εμπορίου

